

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 3. Quænam sunt obligationes speciales Beneficiatorum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

versali Ecclesiæ consuetudine vim legis habente; ut constat ex consensu Doctorum, qui se habent in hac re ut multitudo testium omni exceptione majorum.

3. Clerici ratione sui statûs, & juramenti obedientiam specialiter debent Episcopo in iis, quæ spectant ad honestatem vitæ, & reformationem morum, ad correctionem & pœnas pro peccatis impositas, ad divinum cultum, Officium, & Sacramenta, ad jura Episcopalia, & ad jurisdictionem Ecclesiasticam, c. *quia frater*. 7. q. 1. & c. 16. *de Offic. judic. ordin.*

4. Tenentur servare honestatem & modestiam in omni compositione & gestu corporis, temperantiam & moderationem in cibo & potu, ex dist. 41. & dist. 44.

5. Ratione sui statûs debent morum sanctitate, & virtutibus omnibus Laicis prælucere, *quorum forma & exemplum esse debent*, ait Conc. Gener. Later. 2. c. 4.

Q. 3. *Quanam sunt obligationes speciales Beneficiatorum?*

Resp. Beneficiati, etsi carentes Ordine sacro, tenentur ex justitia Horas Canonicas recitare quotidie, ita ut si eas culpabiliter omiserint, peccent mortaliter, nec faciant fructus suos, & ad eorum restitutionem teneantur, saltem post sex menses pacificæ possessionis. *Ita omnes Prob. 1. Ex Conc. Later. 5. sess. 9. ibi: Statuimus & ordinamus, ut quilibet habens Beneficium*

cium

dium cum cura, vel sine cura, si post sex menses ab
 obtento Beneficio divinum Officium non dixerit,
 legitimo impedimento cessante, Beneficiorum suo-
 rum fructus suos non faciat, pro rata omissionis
 recitationis Officii & temporis; sed eos tanquam
 injuste perceptos in fabricas hujusmodi Beneficio-
 rum, vel pauperum Eleemosynas erogare teneatur,
 Quod decretum confirmat & explicat Pius V.
 Constit. Ex proximo vigente etiam in Gallia.
 Statuimus, inquit, ut qui Horas omnes Canonicas
 uno vel pluribus diebus intermiserint, omnes Be-
 neficii, seu Beneficiorum suorum fructus, qui illi
 vel illis diebus responderent, si quotidie divide-
 rentur: qui verò Matutinum tantum dimidiam;
 qui ceteras omnes Horas, aliam dimidiam: qui
 harum singulas, sextam partem fructuum ejusdem
 diei amittant. 2. Quia sub hoc onere ab Ec-
 clesia Beneficium eis collatum est, & ab eis
 acceptatum: nam Beneficia propter Officia
 conceduntur, ait Conc. Constantiense sess. 43.
 idem docet Trid. sess. 21. c. 3.

Observa 1. hæc restitutio fructuum debetur
 in conscientia ante omnem sententiam; nam
 omittens non habet jus ad illos fructus, defe-
 ctu conditionis, quam Ecclesia exigit ut illud
 acquirat. Et Conc. Later. cit. dicit, non facere
 fructus suos pro rata omissionis Officii, sed teneri
 restituere tanquam injuste perceptos. At ut
 quis teneatur restituere injustè acceptum, &
 quod suum non est, non requiritur sententia
 Judicis. Hinc Alex. VII. damnavit hanc pro-
 pos.

pos. *Restitutio à Pio V. imposita Beneficiatis non recitantibus non debetur in conscientia ante sententiam declaratoriam Judicis, eo quòd sit pœna. Excusatur tamen à restitutione, qui sine sua culpa omisit, v. g. ob morbum, unde Conc. Later. addit, cessante legitimo impedimento.*

2. Qui eodem die in pluribus horis pauca omisit, quæ simul sumpta constituent quantitatem unius parvæ horæ, videtur peccare mortaliter, & teneri ad restitutionem prorata officii omitti: quia verè notabilem partem officii die omisit, ad quam tenebatur ex justitia, nec habet jus ad partem fructuum parti officii omitti respondentem.

3. Non liberatur à restitutione, qui aliis diebus recitat, quod omisit: quia obligatio restituendi est imposita omissioni graviter culpabili Officii quotidiani, quod cum suo diei affixum sit, non potest impleri alio die.

4. Non sufficit adesse Horis, quando recitantur in Choro, quia recitari debent ab ipso Beneficiato, ex ead. Bulla.

5. Alexander VII. damnavit has propos. 21. *Habens Capellaniam collativam, aut quodvis aliud Beneficium Ecclesiasticum, si studio litterarum vacet, satisfacit suæ obligationi, si officium per alium recitet.* 33. *Restitutio fructuum ob omissionem horarum suppleri potest per quascunque Elemosynas, quas antea Beneficiarius de fructibus suæ Beneficii fecerit.*

6. Commendatarii perpetui obligantur ad
Horas:

Horas: quia substituantur Beneficiatis titularibus cum tota obligatione: imò nunc habentur pro veris titularibus, & Commenda perpetua æquiparatur Beneficio, ex Trid. sess. 7. c. 2. & sess. 24. c. 17. nam habet vim, & effectum tituli, datque jus perpetuum percipiendi fructus. Coadjutor verò non obligatur præcisè ratione Coadjutoria, licet instituatur cum futura successione, quia nondum est Beneficiatus. Excipe nisi habeat jus plenum administrandi ob Beneficiati amentiam, aut similem infirmitatem, vel assumatur ad totum onus Beneficii in defectum Beneficiati; nam tenetur ad omne onus, ad quod assumitur.

7. Impuberes ratione studiorum non excusantur, nam comprehenduntur voce *cuilibet*, Conc. Later. & Beneficium non datur nisi propter officium. Item ad Horas obligantur præstimonia habentes, ex Bulla Pii V. cit.

8. *Ex communiore*, nulla est obligatio recitandi ante partam possessionem, quia ante illam non censetur provisos Beneficium perfectè consecutus, nec potest fructus percipere, nec Beneficii jura exercere. Excipe, nisi dilatio possessionis capiendæ proveniat ex culpa, vel negligentia Beneficiati, nam *mora sua cuilibet est nociva*, Reg. Jur. 25. in 6. & nemini sua fraus, vel negligentia prodesse debet. Tenetur autem statim sub mortali accepta possessione, ex Bulla cit. Qui autem sex primis mensibus omisit; juxta alios tenetur ad restitu-

tutio-

tutionem, quia ex natura rei tenetur non solum ex jure Ecclesiastico; nam datum ob causam obligantem retineri non potest causâ non secutâ: juxta alios non tenetur, quia Papa remittit obligationem restituendi ob omissum sex primis mensibus officium, licet talis graviter peccaverit, cum violaverit præceptum in re gravi.

9. Tenuitas Beneficii non excusat ab hac obligatione. Ita S. Antonin. Navar. Suarez, Tolet. Azor, Reginal. & alii communis. quia jura ad Officium obligant omnes Beneficiarios sine exceptione, ut patet ex his verbis, Conc. Latèr. *Quilibet habens Beneficium cum cura, vel sine cura.* Et ex his Bullæ Pii V. *qualiacunque Beneficia obtinentes*, at ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus. Et lex generalis est, dari Beneficium propter Officium. Imò cap. *Clericus* dist. 91. jubetur Clerico pauperi, ut agriculturâ, vel artificio sibi victum compareret sine Officii detrimento. Deinde Beneficium acceptans, sponte acceptat omne onus illi annexum, & in illud consentit. Nec extraneo onere patitur injuriam, cum hæc scienti, & sponte consentienti non fiat. Sic vir tenetur ad onera matrimonii, & alendam uxorem, quamvis ab ea non acceperit dotem sufficientem. Saltem in hoc consuli debet cujusque Ecclesiæ consuetudo, & in dubio Episcopus loci.

Sed

*Sed an Beneficiarius privatur omnibus Beneficij
fructibus respondentibus iis diebus, quibus non
recitavit, si obierit alia Ministeria Bene-
ficio annexa?*

Resp. Suarez, Reginal. Azor, Navar. & alii
docent, omnibus privari, quia Conc. Later.
dicit generaliter omittentem Horas non face-
re fructus suos; & Pius V. sine ulla exceptio-
ne, & distinctione statuit, ut omnes Benefi-
cii, seu Beneficiorum suorum fructus amittat:
ubi eodem modo de Beneficiis sive curatis,
sive simplicibus loquitur.

Non pauci tamen docent teneri tantum ad
partem fructuum respondentem Officio omif-
so, spectata quantitate reddituum, & onerum:
quia Beneficium, cui alia onera annexa sunt,
ut Prædicatio, Ministratio Sacramentorum,
celebratio Missæ, &c. non solum propter Ho-
ras, sed etiam propter illa alia onera, & mi-
nisteria institutum est, & datur. Ergo æqui-
tas postulat, ut qui alia munera ritè obit, non
privetur stipendio iis debito. Cum enim im-
ponatur obligatio restituendi, quia Benefici-
um datur propter Officium; quando aliquis
præstat plura Officia, & omittit unum illorum,
ut recitationem Horarum, satis est, si restituat
partem stipendii respondentem Officio omif-
so. Dicunt autem Conc. Later. & Pium V. lo-
qui de omnibus fructibus respondentibus Ho-
ris Canonicis, non verò de aliis datis ob alia
Ministeria, & intelligi debere pro materia sub-
jecta,

jecta, vel saltem ea decreta non fuisse recepta cum tanto rigore, sed cum hac moderatione, ut qui alia onera habent, quibus satisfecerint, possint fructus iis respondentes lucrari.

Respondet Suarez, licet Beneficium detur propter plura Officia, nihilominus legem potuisse punire omissionem unius Officii privatione omnium fructuum etiam respondentium aliis servitiis: privasse autem ex verbis citatis constare. Alii docent ad securitatem conscientiae petendam esse compositionem cum sacra Pœnitentiaria.

Quid si Beneficium possidens nullos ex eo fructus percipiat?

Resp. I. Tenetur horas recitare in his casibus 1. Si omnes fructus loco pensionis impendat ei, qui sibi resignavit, vel Sacerdoti substituto ad peragenda Beneficii onera. Quia habet titulum, & possessionem beneficii, cui annexa est obligatio personalis recitandi horas: quod si non fruatur fructibus, hoc est peccat accidens, & quia sic ipse sponte consentit. 2. Si iis privetur justè, v. g. quia non residet, vel nondum Sacris initiatus est, vel ob aliquam culpam. Nam Ecclesia non debet privari suo debito servitio ob culpam, aut aliquem defectum Ministri, qui hanc fructuum privationem sibi imputare debet. 3. Si illi fructus aliquo casu perierint, v. g. incendio, sterilitate, hostium spoliatione, &c. vel si hominum in-

jura pro aliquo tempore auferantur sine spe
 recipiendi. Quia cum beneficia instituta sunt,
 simul imposita est perpetua obligatio officii,
 licet fieri nequeat, quin aliqui ejusmodi casus
 decursu temporis accidant; & qui beneficium
 semel acceptati, sicut omnia jura, & emolu-
 menta percipit, ita suscipit in se pericula, &
 cum periculis se obligat ad ejus onera, idque
 ex pacto tacito inter ipsum, & Ecclesiam. Ad-
 de quod Superiorum, vel sequentium anno-
 rum proventus talem jacturam satis compen-
 sare possunt. 4. Quando redditus primi, vel
 secundi anni subtrahuntur Beneficiato, ut ce-
 dant fabricæ, vel antiquis Canonicis: tum
 quia talis consuetudo non fuit inducta, ut mi-
 nueretur officium: tum quia cum his condi-
 tionibus sponte suscepit beneficium: tum quia
 per applicationem fructuum fabricæ, ipse li-
 beratur in posterum onere solvendi pro fabri-
 ca: & si applicentur Canonicis, ipse tunc ob-
 tinet jus, & spem idem percipiendi ab aliis, &
 suo tempore eadem commoda percepturus
 est. Nec refert quod prius mori potest, aut
 cedere beneficio, quia hoc se habet per acci-
 dens.

Resp. II. Si absque sua culpa nullos fructus
 percipiat, nec sit spes, eos postea percipiendi,
 ut cum fundus beneficii ab hæreticis occupa-
 tur, juxta multos non obligatur ad horas ra-
 tione hujus beneficii. Quia non est mens Ec-
 clesie, ut teneatur ad hoc onus, cum stipen-
 dium

dium non habeat, & censeatur amisisse facultatem unquam percipiendi. Quòd si partem fructuum, aut distributiones recipiat, ad officium totum tenetur non minus, quàm qui beneficium insufficiens ad integram sustentationem habet. At si sit spes percipiendi aliquando fructus, teneretur: tum quia hæc spes est pretio æstimabilis, & beneficium pacificè possessum cum tali spe est sufficiens ratio obligandi, & interim gaudet honore, & privilegiis: tum quia teneretur, si casu fortuito, ut propter sterilitatem, furtum, bellum, & similia aliquibus annis non reciperet fructus.

Q. 4. *Ad quid insuper tenentur Beneficiati Choro addicti?*

Resp. I. Tenentur Choro interesse tempore divini Officii, ita ut si sine legitima causa ab eo absint ultra tempus sibi à jure concessum, peccent mortaliter, & teneantur ad restitutionem. Probat. 1. ex c. 3. dist. 91. Clericus, qui absque corpusculi sui in equalitate vigiliis deest, stipendio privatus excommunicetur. Et ex tit. de Cleric. non resid. Et ex Trid. sess. 24. c. 12. ibi: *Obtinentibus in Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, Præbendas, aut portiones, non liceat vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse. Salvis nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quæ longius servitii tempus requirunt, &c.* Et ex multis Conciliis Provincialibus. 2. Quia